

KIHNIÖN KUNNAN YMPÄRISTÖNSUOJELUMÄÄRÄYSTEN PERUSTELUT

1. LUKU YLEISET MÄÄRÄYKSET

1 § Tavoite

Ympäristönsuojelumääräysten tavoitteena on paikalliset olosuhteet huomioon ottaen ehkäistä ympäristön pilaantumista sekä poistaa ja vähentää pilaantumisesta aiheutuvia haittoja. Kunnan ympäristönsuojelumääräykset perustuvat ympäristönsuojelulain tai sen nojalla annettujen säännöksiä konkretisointiin ympäristön suojelemiseksi paikallisesti.

2 § Ympäristönsuojelumääräysten antaminen ja valvonta

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 202 §:n mukaan kunta voi antaa ympäristönsuojelulain täytäntöön panemiseksi tarpeellisia, paikallisista olosuhteista johtuvia, kuntaa tai sen osaa koskevia yleisiä määräyksiä, jotka koskevat muuta kuin ympäristönsuojelulain nojalla luvanvaraista, ilmoitus- tai rekisteröintivelvollista toimintaa tai puolustusvoimien toimintaa.

Ympäristönsuojelulain 22 §:n mukaan kunnalle kuuluvista ympäristönsuojelulain mukaisista lupa- ja valvontatehtävistä huolehtii kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain (64/1986) mukainen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Viimeksi mainitun lain 5 §:n 1 momentin mukaan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävät hoitaa kunnan määräämä toimielin. Kihniön kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimii tekninen lautakunta.

Ympäristönsuojelulain 22 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi siirtää toimivaltaansa edelleen viranhaltijalle. Joustavan ja sujuvan toiminnan varmistamiseksi on perusteltua, että merkitykseltään vähäisiä asioita ei tarvitse viedä lautakunnan käsittelyyn.

3 § Määräysten soveltaminen ja suhde muihin määräyksiin

Ympäristönsuojelumääräykset ovat voimassa pääosin koko kunnan alueella. Lisäksi on annettu joitakin vain 4 §:ssä mainittuja erityisalueita koskevia määräyksiä

Ympäristönsuojelumääräykset ovat ympäristönsuojelulain mukainen ohjauskeino. Laissa on lueteltu ne asiat, joista kunnallisia ympäristönsuojelumääräyksiä voidaan antaa. Ympäristönsuojelumääräyksiä vastaavia kunnallisia säädöksiä ovat jätehuoltomääräykset, terveydensuojelujärjestys ja rakennusjärjestys. Lisäksi järjestyslaissa on joitakin ympäristönsuojelua sivuavia määräyksiä ja myös kaavamääräykset voivat koskea ympäristönsuojelua. Ympäristönsuojelumääräysten valmistelussa on huolehdittu siitä, että ristiriitaisuuksia eri kunnallisten määräysten suhteen ei tule.

4 § Erityiset paikalliset olosuhteet

Pohjavesialueiden pilaantumisriskin vuoksi annetaan määräyksiä talousjätevesien käsittelystä, kemikaalien varastoinnista ja jätteiden käsittelystä kaupungin tärkeillä pohjavesialueilla, jotka on määritelty pykälässä.

Rantavyöhykkeille on annettu erityismääräyksiä jätevesien käsittelystä vesistöjen pilaantumisen ehkäisemiseksi.

2. LUKU JÄTEVEDET

Ympäristönsuojelulain 154 b §:ssä säädetään talousjätevesien riittävästä puhdistustasosta. Valtioneuvosto on antanut asetuksen, VNa 157/2017 (hajajätevesiasetus), jolla säädelään kiinteistöjen talousjätevesien käsittelystä vesihuoltolaitoksen viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla. Asetuksen tarkoitus on asettaa yhtenäinen vähimmäistaso jätevesien käsittelylle kaikilla alueilla, jotka eivät kuulu viemäriverkon piiriin.

Jätevesiin liittyvät ympäristönsuojelumääräykset koskevat vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen ulkopuolella olevia viemäriverkoston liittymättömiä kiinteistöjä.

5 § Jätevesien käsittely vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen ulkopuolella

Jätevesien purkupaikan sijoittamisen etäisyysvaatimukset pykälässä perustuvat yleisesti käytössä oleviin suojaetäisyyksiin. Etäisyysvaatimusten perusteet ovat ensisijaisesti vesiensuojelullisia sekä terveydensuojelullisia ja toisaalta niillä voidaan ehkäistä muuta ympäristönsuojelulain 5 §:ssä määriteltyä pilaantumista.

Pykälän 2 momentin määräys on tarpeen valvontaa varten sekä ennakoimattomien vahinkojen varalta. Puhdistamoille, joiden asukasvastineluku on suurempi kuin 20, on annettu erityismääräys, koska niiden jätevesien määrä ja liika-ainepitoisuus on tyypillisesti selvästi suurempi kuin tavallisella asuinkiinteistöllä. Tällaiset puhdistamot ovat useimmin leirikeskusten, oppilaitosten tai matkailualan taikka muun sellaisen elinkeinotoiminnan jäteveden käsittelyjärjestelmiä.

Pykälän 3 momentti täsmentää hajajätevesiasetuksen kiinteistöille antamia kirjanpitovaatimuksia. Käyttöpäiväkirjaan tulee merkitä ainakin kemikaalin lisäykset, ylijäämälietteen tyhjennykset, maaperäkenttien huuhtelut ja saostussäiliöiden tyhjennykset, jotta jätevesijärjestelmän toimivuutta voidaan seurata luotettavasti.

Rantavyöhykkeelle on annettu erityismääräys jätevesien käsittelystä vesistöjen pilaantumisen ehkäisemiseksi ja vesien hyvän tilan saavuttamiseksi. Rannoilla on pääosin vapaa-ajanasuntoja, joilla jätevesien syntyminen on epäsäännöllistä. Jätevesien epäsäännöllinen määrä ja vaihteleva laatu vaikeuttavat yleensä pienpuhdistamojen toimintaa. Jotta vajaan puhdistetut käymäläjätevedet eivät aiheuttaisi hygieenistä haittaa tai rehevöitymistä, käymäläjätevesiä ei ole syytä

johtaa ranta-alueelle. Määräyksellä halutaan edistää myös kuivakäymälöiden käyttöönottoa rantavyöhykkeellä.

Laitteistot tulee vesistön pilaantumisen estämiseksi rakentaa sellaisille paikoille rantavyöhykkeellä, että veden tulvakorkeudenkin aikana puhdistuslaitteisto toimii normaalisti eivätkä tulvavedet pääse jätevesien käsittelylaitteistoihin.

Ympäristönsuojelulain 17 §:n mukaisen pohjaveden pilaamiskiellon vuoksi talousjätevesien käsittelylle pohjavesialueella on annettu tiukemmat määräykset.

Pykälän vähäisillä pesujätevesillä tarkoitetaan paineettomalla vesijärjestelmällä varustettujen tai muuten huomattavan vähäisiä pesujätevesiä tuottavien rakennusten ja kiinteistöjen pesujätevesiä. Tällaisia rakennuksia ovat esim. saunat, joihin vesi kannetaan. Tapauskohtaisesti vähäisten pesujätevesien piiriin voivat lukeutua myös esim. kiinteistöt, jotka saavat vetensä järvestä pumpattuina pieneen lämminvesivaraajaan (esim. 20 l) astioiden pesua varten. Kiinteistöt, joiden varusteluun kuuluu esim. pyykinpesukone tai astianpesukone, eivät koskaan ole pesujätevesimäärältään vähäisiä.

6 § Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja vastaavien laitteiden pesu ja huolto

Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja vastaavien laitteiden pesusta voi aiheutua ympäristön pilaantumista, kuten esimerkiksi yleisen viihtyvyyden ja alueen virkistyskäyttöön soveltumisen vähentymistä. Tämän vuoksi ajoneuvojen ym. pesu ja huolto kielletään pykälän 1 momentissa yleisillä, muilla kuin tähän tarkoitukseen varatuilla alueilla.

Autojen ym. pesuvedet ovat jätevesiä, jotka on käsiteltävä kuten muutkin jätevedet. Pestäessä autoja ym. liuottimia sisältävillä tai muilla pesuaineilla voi etenkin suurien jätevesimäärien johtamisesta maastoon tai sadevesiverkostoon aiheutua ympäristön pilaantumista. Vaikkei liuottimia tai muita pesuaineita käytettäisikään, ammattimaisessa tai muussa usein toistuvassa pesussa jätevesimäärät ovat suuria. Muu jätevesien johtamistapa kuin pykälän 1 ja 2 momentissa määrätty johtaminen jätevesiviemäriin riittävästi esikäsiteltynä ei voi tulla kysymykseen. Viemäriverkoston ja kiinteistökohtaisten puhdistuslaitteistojen toiminnan kannalta on tarpeen, että jätevedet esikäsitellään ennen viemäriin johtamista öljyn- ja hiekanerotuskaivoissa.

Poikkeuksena ovat pykälän 3 momentissa mainitut jätevedet, jotka syntyvät pestäessä autoja ym. satunnaisesti vedellä tai miedoilla pesuaineilla. Tällöin vesi sisältää pääsääntöisesti vain vähäisiä määriä epäpuhtauksia. Vesiä maaperään imeytettäessä on kuitenkin aina pidettävä huoli siitä, ettei aiheuteta ympäristön pilaantumista.

Autojen pesuvedet on myös kiinteistökohtaisessa jätevesien käsittelyssä tarpeen mukaan esikäsiteltävä puhdistuslaitteistojen toimivuuden turvaamiseksi kuten pykälän 1 ja 2 momentissa on määrätty.

Vesien pilaantumisen estämiseksi rantavyöhykkeellä sijaitsevilta pesupaikoilta pesuvesien johtaminen puhdistamattomina suoraan vesistöön kielletään pykälän 5 momentissa.

Pohjavesialueilla ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja laitteiden pesu pesuaineilla, mikäli jätevedet pääsevät imeytymään maahan, aiheuttaa aina pohjaveden pilaantumisvaaran. Tästä johtuen pesuaineiden käytön kieltäminen pesemisessä pohjavesialueilla muualla kuin tähän tarkoitukseen erikseen rakennetuilla ja viemäröidyillä paikoilla, on ympäristön pilaantumisen vaaran vuoksi perusteltua.

7 § Mattojen ja muiden tekstiilien pesu

Mattojen, tekstiilien ja muiden vastaavien tavaroiden pesu vesistöissä tai siten, että pesuvedet pääsevät suoraan vesistöön, aiheuttaa ylimääräistä vesistön kuormitusta ja siten myös ympäristön pilaantumisen vaaraa. Pesu- ja lika-aineita sisältävien jätevesien pääseminen puhdistamatta vesistöön aiheuttaa mm. vesistön virkistyskäyttöarvon laskemista loma-asutusalueilla ja vesistöjen rehevöitymistä. Mattojen pesu järvessä tai joessa likaa vesistöjä myös silloin, kun pesuaineena käytetään vähäfosfaattista saippuaa. Paikallisia mattopyykin aiheuttamia haittoja ovat veden sameneneminen ja likaantuminen, rannan roskaantuminen ja levien kasvun voimistuminen. Tämän vuoksi matot, tekstiilit ja muut vastaavat tavarat tulee pestä kuivalla maalla siten, että pesuvedet eivät pääse suoraan vesistöön, vaan suotautuvat maaperän läpi.

8 § Lumen vastaanottoaikkojen sijoittaminen ja käyttö

Lunta ei luokitella jätteeksi, mutta lumen varastoinnilla ja sulamisvesillä saattaa kuitenkin olla ympäristön kannalta haitallisia vaikutuksia, joita pyritään näillä määräyksillä ennakolta ehkäisemään.

Pysäköintialueilta, liikennealueilta ja muilta vastaavilta alueilta poistettu lumi sisältää roskia ja muita lika-aineita, kuten ajoneuvoista valunutta öljyä, joista saattaa aiheutua roskaantumista ja muuta ympäristön pilaantumisen vaaraa. Lumenkaatoalue on tämän vuoksi tarpeen sijoittaa ja sitä tulee käyttää siten, että haitalliset vaikutukset voidaan ehkäistä. Vesistöjen ja pohjaveden pilaantumisen ehkäisemiseksi tulee lumenkaatoalue tämän vuoksi sijoittaa siten, että pilaantuminen voidaan ehkäistä ennakolta.

Ympäristönsuojelulain 7 §:n mukaisesti pilaantumisen aiheuttaja tai toiminnan harjoittaja vastaa toiminnasta syntyvien haittojen ennaltaehkäisemisestä ja ympäristöhaittojen poistamisesta.

3 LUKU KEMIKAALIT JA JÄTTEET

9 § Yleiset määräykset vaarallisten kemikaalien ja vaarallisten jätteiden varastoinnista ja käsittelystä

Säännöksen määräyksillä pyritään ehkäisemään öljyjen, vaarallisten kemikaalien ja vaarallisten jätteiden varastoinnista aiheutuvia päästöjä ja niiden haital-

lisia vaikutuksia, jotka ilmenevät ympäristön, kuten maaperän ja pohjaveden pilaantumisena sekä haitallisten aineiden kulkeutumisena viemäriin.

Säiliön suositellaan olevan irti alustastaan vähintään 100 mm, jolloin voidaan todeta riittävällä tarkkuudella, ettei säiliössä varastoitu kemikaali ole aiheuttanut ympäristön pilaantumista. Silmämääräisellä tarkastuksella voidaan lisäksi todeta säiliön olevan ulkopuoliselta kunnoltaan varastointiin soveltuvassa kunnossa. Momentissa 1 vaadituilla varolaitteilla ja lukituksella voidaan ennakolta riittävällä varmuudella estää huolimattomuudesta, ilkevästä ja ulkopuolisista toimijoista johtuvat öljyvahingot ja niistä aiheutuva ympäristön pilaantuminen.

Tiiviiksi alustaksi voidaan katsoa esim. asfaltti- tai betonipinnoite, jolla vuodot ovat helposti havaittavissa ja kerättävissä talteen, ja siten voidaan ehkäistä polttoaineen pääsy maaperään, vesistöön tai viemäriin. Työmaa-alueilla tiiviin alustan vaatimuksesta voidaan poiketa, mikäli öljy- ja polttonestesäiliöiden vuodonhallinta on järjestetty rakenteellisesti tai niille on määrätty muualla lain-säädännössä tietty tarkastusväli. IBC-pakkauksen tarkastusväli on 2,5 vuotta.

Momentin 4 määräys koskee muita vaarallisen kemikaalin säiliöitä kuin momenteissa 1 ja 2 mainittuja öljy- ja polttonestesäiliöitä. Kemikaalien varastoinnille asetettavat yleiset vaatimukset ovat tarpeellisia, koska kemikaalien huolimattomasta varastoinnista aiheutuu merkittävä maaperän ja pohjaveden pilaantumisen riski. Suoja-altaan tilavuuden on oltava 110 % altaassa olevan suurimman palavaa nestettä sisältävän säiliön tilavuudesta, ja 100 % terveydelle ja ympäristölle vaarallista kemikaalia sisältävän suurimman säiliön tilavuudesta. Suoja-altaan tilavuusvaatimukset perustuvat Turvallisuus- ja kemikaaliviraston antamiin ohjeisiin.

Vaarallisten kemikaalien ja vaarallisten jätteiden varastoinnille asetettavat yleiset vaatimukset ovat tarpeellisia, koska tällaisesta varastoinnista aiheutuu merkittävä maaperän ja pohjaveden pilaantumisen riski. Yksivaippaiset säiliöt ovat riski maaperälle ja pohjavedelle. Niiden sijoittamisella suoja-altaaseen ja suoja-altaan riittävällä tilavuudella voidaan estää vaarallisen kemikaalin tai vaarallisen jätteen pääsy maaperään tai viemäriin onnettomuustilanteissa. Yksivaippaisen säiliön kattamisella estetään sadevesien pääsy suoja-altaaseen

Astivaraston allastusvaatimus suurimman astian tilavuuden mukaan on riittävä, koska todennäköisesti ainoastaan yksi astia rikkoutuu kerrallaan, jolloin sen sisältämä kemikaalimäärä mahtuu suoja-altaaseen. Varastoitavaa kemikaalia saattaa joutua pieniä määriä suoja-altaaseen ja nämä kemikaalijäämät sekoittuvat suoja-altaan sadeveteen, mikäli varasto suoja-altaaseen ei ole katettu. Hallitsematon suoja-altaan tyhjennys saattaa aiheuttaa ympäristön pilaantumista. Ulkopuolisten pääsy kemikaalien varastopaikoille on estettävä. Näin voidaan estää ilkevästä ja siitä aiheutuvaa ympäristön pilaantumista.

Momentin 6 pysyväisluonteisella tankkaus- ja täyttöpaikalla tarkoitetaan tankkauspaikkaa, jossa ajoneuvojen ja koneiden tankkausta suoritetaan säiliöstä enemmän kuin 6 kuukautta yhtäjaksoisesti. Esimerkiksi tällainen on maatilalla tai koneurakoitsijan kiinteistöllä oleva tankkauspaikka. Poikkeuksena ovat kui-

tenkin kiinteistöjen lämmitysöljysäiliöiden täyttöpaikat, joille asetettava tiiveysvaatimus voidaan katsoa täyttötapahtumien vähäisestä määrästä johtuen kohtuuttomaksi.

Momentin 7 vaatimus on tarpeen, koska asianmukainen varautuminen vahingon torjuntaan vähentää ympäristön pilaantumisen riskiä ja vahingon laajuutta, mikäli on nopeasti saatavilla riittävä määrä vahingon torjuntaan soveltuvaa imeytysainetta ja kalustoa.

Sisätiloissa varastoitavat kemikaalit eivät saa päästä varastotilan ulkopuolelle. Varastotilan tulee olla allastettu säiliöiden ja astioiden rikkoutumisen ja vuotojen varalta. Suoja-altaan tilavuuden on oltava 110 % altaassa olevan suurimman palavaa nestettä sisältävän säiliön tilavuudesta ja 100 % terveydelle ja ympäristölle vaarallista kemikaalia sisältävän suurimman säiliön tilavuudesta. Astiavaraston allastusvaatimus suurimman astian tilavuuden mukaan on riittävä, koska todennäköisesti ainoastaan yksi astia rikkoutuu kerrallaan, jolloin sen sisältämä kemikaalimäärä mahtuu suoja-altaaseen.

Momentissa 9 tarkoitetun ilmoituksen onnettomuudesta voi tehdä esimerkiksi toiminnanharjoittaja, kiinteistön haltija tai se, joka on tehnyt havainnon.

10 §

Lisämääräykset vaarallisten kemikaalien ja vaarallisten jätteiden varastoinnista ja käsittelystä tärkeällä pohjavesialueella

Pohjavesialueella on maaperän ja pohjaveden pilaantumisen estämiseksi noudatettava erityistä varovaisuutta. Säiliöiden huoltoon ja kunnossapitoon on kiinnitettävä erityistä huomiota, joten niille on pohjavesialueella asetettu tiukempia teknisiä vaatimuksia.

Maaperän ja pohjaveden pilaantumisvaaran vähentämiseksi uusia säiliöitä ei saa sijoittaa maan alle. Näissä määräyksissä maanalaisella säiliöllä tarkoitetaan säiliötä, joka on maan alla suorassa kosketuksessa maahan tai se sijaitsee bunkkerissa maanpinnan alapuolella. Määräys ei koske rakennuksen sisällä sijaitsevaa säiliötä.

Pinnoituksen jälkeen säiliön vaipan kuntoa ei voi enää luotettavasti tarkastaa, eikä siten säiliön luokitusta ja luokitukseen perustuvaa tarkastusväliä määrittää. Pinnoitettu säiliö muodostaa pohjaveden pilaantumisriskin, koska sen kuntoa ei voi luotettavasti valvoa.

Yksivaippaisen säiliön kattamisella estetään sadevesien pääsy suoja-altaaseen. Kaksoisvaippainen säiliö ja kiinteällä umpinaisella valuma-altaalla varustettu säiliö on varustettava siten, että säiliön vaippojen sekä säiliön ja valuma-altaan välistä tilaa pystytään tarkkailemaan mahdollisten kemikaalivutosten havaitsemiseksi.

Momentissa 4 esitettyjen vaihtoehtoisten polttonestesäiliöiden vuodonhallinta on järjestetty rakenteellisesti tai niille on määrätty muualla lainsäädännössä tietty tarkastusväli. IBC-pakkauksen tarkastusväli on 2,5 vuotta. Väliaikaisista-

kin työmaista aiheutuu pohjaveden pilaantumisen vaaraa, mikäli tarvittavia polttoaineita ei säilytetä huolellisesti.

Momentin 6 tavoitteena on vähentää ympäristön pilaantumisen riskiä imeytämällä ja keräämällä talteen vähäisetkin öljy- ja muut kemikaalivuodot. Tiiviiksi alustaksi voidaan katsoa esim. asfaltti- tai betonipinnoite, jolla vuodot on helposti havaittavissa ja kerättävissä talteen, ja siten voidaan ehkäistä polttoaineen pääsy maaperään, vesistöön tai viemäriin.

Tarpeeton kemikaalien varastointi pohjavesialueilla sijaitsevilla työmailla lisää pohjaveden pilaantumiskärsiä.

Momentissa 8 viitataan kauppa- ja teollisuusministeriön päätökseen (344/1983), jonka mukaan tärkeillä pohjavesialueilla maanalaiset poltto- ja dieselöljysäiliöt tulee tarkastaa 10 vuoden kuluessa asennuksesta ja tämän jälkeen säiliön kuntoluokan mukaan 2–10 vuoden välein.

Momentissa 9 laajennetaan säiliöiden tarkastusvelvollisuutta edellä kuvatusta. Huonokuntoiset maanpäälliset öljy-, vaarallisten kemikaalien ja vaarallisten jätteiden säiliöt tai muut kuin edellä esitetyn KTM:n päätöksen tarkoittamat maanalaiset kemikaalisäiliöt voivat rikkoutuessaan ja vuotaessaan aiheuttaa maaperän ja pohjaveden pilaantumista. Säännöllisellä säiliöiden ja niihin liittyvien varusteiden tarkastamisella voidaan ennalta ehkäistä mahdollinen ympäristön pilaantuminen. Vuotavan säiliön aiheuttama ympäristön pilaantumiskärsiä on merkittävä, joten tarkastuksen on oltava luotettava.

11 § Käytöstä poistetun säiliön käsittely

Käytöstä poistetut ja vanhat vielä käytössä olevat polttoöljysäiliöt ovat riski maaperälle ja pohjavesille. Käytöstä poistettujen säiliöiden määrää ei tiedetä. Viranomaisilla ei ole myöskään tietoja siitä, miten poistaminen on aikanaan tapahtunut. Säiliötä ei ole aina välttämättä puhdistettu, joten on olemassa vaara, että maaperä pilaantuu säiliöiden aikaa myöten rikkoutuessa.

Poistamalla säiliöt maaperästä 1 momentin mukaisesti estetään huonokuntoisista vanhoista säiliöistä aiheutuva maaperän pilaantuminen. Lisäksi maaperä vanhojen säiliöiden ympärillä voi olla pilaantunut vuotojen seurauksena ja edellyttää puhdistamista.

Ennen 30.9.2014 hiekalla tai muulla hyväksyttävällä materiaalilla täytettyjä säiliöitä ei 2 momentin mukaan kuitenkaan edellytetä nostettavaksi. Ajankohta määräytyy päivämäärästä, jolloin säiliön poistamisvelvollisuus on sisällytetty ympäristönsuojelumääräyksiin Kihniöllä. Säiliöistä, joita ei edellytetä nostettavaksi, on kuitenkin täyttöputki katkaistava ja tulpattava, jotta siihen ei vahingossa johdettaisi polttoaineita tai muita kemikaaleja.

Vanhat öljysäiliöt voivat sijaita maaperässä sellaisessa paikassa, että niitä on teknisesti hyvin vaikea poistaa. Poistamisesta voi tällöin aiheutua esimerkiksi vahinkoa muulle omaisuudelle, jolloin poistamisvelvollisuus saattaa muodostua kohtuuttomaksi. Poikkeusta säiliön poistamisvelvollisuudesta voi momentin 3

mukaan hakea ympäristönsuojeluviranomaiselta määräyksessä mainitulla perusteella. Hakemus tulee perustella huolellisesti. Ympäristönsuojeluviranomainen harkitsee poikkeuksen myöntämistä tapauskohtaisesti. Poikkeamisesta tehtävässä päätöksessä annetaan yksityiskohtaiset määräykset siitä, mitä toimenpiteitä maahan jätettävään säiliöön liittyen on tehtävä.

Pilaantuneeseen maaperään ja sen puhdistamiseen liittyvissä asioissa toimivaltainen viranomainen on Pirkanmaan ELY-keskus. Tästä johtuen pykälän 4. momentissa edellytetään ilmoitusta ELY-keskukseen, mikäli maaperässä todetaan öljyä tai muuta kemikaalia. ELY-keskus antaa tällaisessa tapauksessa ohjeet siitä, miten tapauksessa on meneteltävä.

Vastuu säiliöstä siirtyy kiinteistön uudelle omistajalle, joten hänelle on annettava siitä tieto momentin 5 mukaisesti.

12 § Rakennusten ja rakennelmien kunnostamisessa syntyvät jätteet

Polyklooratut bifenyylit (PCB) ovat pysyvyydeltään ja kertyvyydeltään pahimpia ympäristömyrkkijä. PCB:tä sisältävät tuotteet ja laitteet ovat vaarallista jätettä. PCB:tä tai lyijyä sisältävien saumausaineiden poisto on suoritettava siten, että syntyvät jätteet saadaan mahdollisimman hyvin talteen. Kemiallisessa maalinpoistossa käytettävät liuottimet ja työssä syntyvä liuottimia sisältävä maalinpoistojäte ovat yleensä vaarallisia jätteitä, jotka on kerättävä talteen ja toimitettava vaarallisten jätteiden käsittelyyn.

13 § Maalämmön hyödyntämisestä johtuvan ympäristön pilaantumisen estäminen

Maalämpöpumpuissa voidaan käyttää nesteitä, joiden ominaisuuksia tai riskejä pohjavedelle ei riittävästi tunneta. Suunniteltaessa maalämmön käyttöä kiinteistön lämmitysmuotona on etukäteen varmistuttava käytettävän nesteen haittomuudesta. YSL 17 §:n mukaan pohjaveden pilaaminen sekä pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on kielletty.

Pohjavesialueella maalämpökaivon rakentaminen edellyttää yleensä vesilain (587/2011) mukaisen luvan, joten määräyksillä rakentaja ohjataan jo suunnitteluvaiheessa selvittämään vesilain mukainen luvan tarve. Määräyksellä ehkäistään pohjavesien pilaantumisvaaraa.

Porausliete joutuessaan esim. sadevesiviemäriin saattaa saostua kaivoihin ja tukkia viemäriin. Joutuessaan sadevesiviemäriin tai ojien kautta vesistöön hienojakoinen liete saattaa aiheuttaa likaantumista ja veden värjäytymistä laajalla alueella. Kuivuessaan liete saattaa levitä hienojakoisena pölynä laajalle alueelle ja varsinkin asuntoalueilla aiheuttaa huomattavia viihtyvyys- ja jopa terveyshaittoja. Myös sateiden aiheuttama pintavalunta saattaa levittää huolimattomasti läjitettyä lietettä tiealueille ja ojiin. Liete voidaan joko imeyttää poratavalle kiinteistölle tai johtaa ojiin, mikäli se voidaan tehdä ilman edellä kuvattuja haittavaikutuksia taikka se tulee kuljettaa pois kiinteistöltä paikkaan, missä se voidaan luvallisesti käsitellä ilman ympäristöllisiä tai terveydellisiä haittavaikutuksia.

14 § Kuivakäymälä

Huonosti perustetusta ja hoidetusta kuivakäymälästä saattaa aiheutua merkittävää lähiympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, joten käymälän rakentamista, käyttöä ja hoitoa on tarpeen säädellä paikallisesti. Käymälän pohjan tiiveys ehkäisee haitta-aineiden kulkeutumista maaperään ja pohjaveteen. Ilmastointi ja kuivikkeiden käyttö vähentävät käymälän hajuhaittoja.

4 LUKU ILMANSUOJELU

Taajamailmassa olevat hiukkaset ovat liikenteen, energiantuotannon ja teollisuuden hiukkaspäästöjä, katupölyä, erilaisesta rakennustoiminnasta syntyvää pölyä sekä kaasumaisista yhdisteistä muodostuvia hiukkasia. Ilmassa leijuva pöly lisää astmaoireita, karkeajakoinen pöly ärsyttää silmiä, ja pienet hengittävät hiukkaset pääsevät keuhkorakkuloihin saakka. Erityisen haitallisia hiukkaset ovat allergisille ja astmaa sairastaville. Pienemmät hiukkaset voivat lisätä hengitystietulehduksia ja astmakohtauksia sekä heikentää keuhkojen toimintakykyä. Suuremmat hiukkaset likaavat ja voivat merkittävästi haitata viihtyisyyttä.

Säännösten tarkoituksena on estää erilaisista rakennus- ja kunnostustöistä, kuten uudisrakennus- ja korjaustöistä, rakennusten purkutöistä, katujen kunnossapidosta ja murskauksesta aiheutuvia pölyhaittoja. Näissä töissä käytettävien suojausmenetelmien tulee olla sellaisia, että pölyn ja haitallisten aineiden leviäminen ympäristöön estetään. Jos pölyhaittoja ei pystytä kokonaisuudessaan ehkäisemään, ne on pidettävä mahdollisimman pieninä.

15 § Rakennusten polttaminen

Rakennusten polttamista ei käsitellä muussa kunnallisessa sääntelyssä. Kokonaiset rakennukset eivät jätesääntelyn mukaan ole jätettä, joten määräys on tarpeen, jotta voidaan ehkäistä rakennusten ja rakennelmien hävittäminen polttamalla. Polttamisessa vapautuu savukaasuja ja myrkyllisiä yhdisteitä.

Poikkeuksen myöntämisellä voidaan tarvittaessa mahdollistaa esimerkiksi pelastusviranomaisen tai vapaapalokunnan harjoitustoiminta. Hakemuksesta tehtävässä päätöksessä voidaan antaa määräyksiä esimerkiksi sammutusvesistä ja etukäteen tehtävistä toimenpiteistä, kuten myrkyllisten tai palamattomien materiaalien poistoista.

16 § Rakennus-, korjaus ja purkutyöt sekä maarakentaminen

Määräyksen tavoitteena on estää terveyshaittojen syntyminen, ympäristön yleisen viihtyisyyden vähentyminen ja ympäristön pilaantuminen huolehtimalla pölyn torjunnasta mahdollisimman tehokkaasti ja estämällä pölyn leviäminen ympäristöön tällaisista kohteista.

Pölyävän maa-aineksen kuljettamisesta ja säilyttämisestä voi aiheutua merkittäviä haittoja rakennustyömailla ja niiden läheisyydessä sekä ajoreittien varrel-

la, ellei pölyntorjunnasta huolehdita. Haitat ovat kuitenkin helposti torjuttavissa pykälän 2 momentissa esitetyillä tavoilla.

17 § Kunnossa- ja puhtaanapitotyöt

Jokakeväinen katupöly aiheuttaa merkittäviä ilmanlaatuongelmia taajamissa. Talvella kaduille ja jalkakäytävillä levitetty, jauhautunut hiekoitushiekka sekä hiekan ja nastarenkaiden kuluttama asfaltti pölyää keväällä katujen kuivettua liikenteen ja tuulen nostattamana. Ilmaan nousee myös kaikkea muuta talven aikana kaduille laskeutunutta ainesta.

Katupöly sisältää hiekkaa, nastarenkaiden ja hiekoitushiekan asfaltista hiomaa kiviainesta, nastoista ja renkaista irronnutta metallia ja kumia sekä energiantuotannon ja autojen pakokaasuista kaduille laskeutuneita myrkyllisiä yhdisteitä kuten polyaromaattisia hiilivetyjä (PAH). Katupöly on haitallista varsinkin herkille väestöryhmille, kuten lapsille sekä sydän ja keuhkosairaille. Hiekkapöly ei kuitenkaan ole terveydelle yhtä haitallista kuin polttoperäiset hiukkaset liikenneväylien varsilla.

Pykälän mukaisella puhdistettavan alueen kustuttamista koskevalla määräyksellä pyritään estämään muun muassa keväisen koneellisen katuhiekan poistamisen aiheuttamaa ilmanlaadun heikkenemistä.

5 LUKU TILAPÄISEN MELUN JA TÄRINÄN TORJUNTA

Melu on yksi yleisimpiä ja tärkeimpiä elinympäristön laatua ja viihtyisyyttä heikentäviä tekijöitä. Melu on ääntä, jonka ihminen kokee epämiellyttävänä tai häiritsevänä tai joka on muulla tavoin ihmisen terveydelle vahingollista taikka hänen muulle hyvinvoinnilleen haitallista. Melu vaikuttaa monella tavalla kielteisesti ihmisen terveyteen ja hyvinvointiin. Melu voi häiritä tai vaikeuttaa työskentelyä, lepoa ja nukkumista. Elinympäristössä yleisesti vallitseva melu on sen tasoista, että se voi aiheuttaa suoria ja epäsuoria terveyshaittoja.

Meluilmoitusten käsittelyn yhteydessä annetaan määräyksiä mm. meluntorjuntatoimista, toiminnan alkamis- ja lopettamisajankohdista, melutasoista ja tiedottamisesta.

18 § Ilmoitus- ja tiedotusvelvollisuus erittäin häiritsevää melua ja tärinää aiheuttavasta toiminnasta

Pykälässä on lueteltu toimintoja, joissa ympäristönsuojelulain 118 §:n mukainen meluilmoitusmenettely tulee aina sovellettavaksi. Määräykseen on sisällytetty toimintoja, joiden aiheuttaman melun tai tärinän on vakiintuneesti katsottu olevan erityisen häiritsevää ja siten aina edellyttävän ilmoitusmenettelyä. Luetelo ilmoitusvelvollisista toiminnoista ei ole tyhjentävä. Arvioitaessa melun häiritsevyyttä on otettava huomioon melun voimakkuuden (dB) lisäksi mm. melun kesto, toistuvuus, mahdollinen kapeakaistaisuus ja iskumaisuus, vuorokauden aika, jolloin melua esiintyy sekä melun haitalliseksi kokevan kohteen erityispiirteet.

Vakiintuneen käytännön mukaan häiriintyville kohteille tiedottamisesta on annettu usein määräyksiä meluilmoituksen johdosta annettavassa päätöksessä. Pykälän 1 momentin mukaan tiedottamisvelvollisuus koskee kaikkia 3 momentissa mainittujen toimenpiteiden teettäjiä ja tapahtumien järjestäjiä. Häiriintyville kohteille tulee tiedottaa ainakin työn tai tapahtuman laadusta, kestosta, kellonajoista sekä ilmoittaa työmaan vastaava yhteystenkilö tai tapahtuman järjestäjä sekä heidän yhteystietonsa.

19 § Erityisen häiritsevä melu tai tärinä yöaikaan

Muun muassa kiinteistöjen kunnossapito- ja huoltotyöt, kuten esimerkiksi lumen auraus ja jätteiden kuormaus yöaikaan asuntojen ja muiden vastaavien kohteiden läheisyydessä aiheuttavat asukkaille erityisen häiritsevää melua etenkin, jos työtä tehdään toistuvasti yöaikaan. Kunnossapitotyöt ovat kuitenkin luonteeltaan sellaisia, ettei niistä ole tarkoituksenmukaista vaatia meluilmoituksen tekemistä, vaikka työt aiheuttavatkin erityisen häiritsevää melua. Useimmiten ei voida etukäteen edes tietää milloin työtä joudutaan tekemään, joten ilmoituksen tekeminen etukäteen olisi käytännössä mahdotonta eikä vastaisi ympäristönsuojelulain 118 §:n tarkoitusta.

Määräyksellä ohjataan työt tehtäväksi pääsääntöisesti päiväaikaan, jolloin kunnossapidossa ja muissa töissä käytettävien koneiden ja laitteiden melua ei katsottaisi erityisen häiritseväksi. Poikkeuksena ovat 2 momentissa luetellut välttämättömät työt, joita ei voida lykätä esimerkiksi liikenneturvallisuuden takia. Silloin tällöin yöaikaan tehtävä välttämätön työ ei aiheuta asukkaille vastaavaa haittaa kuin toistuvasti yöaikaan tehtävä työ.

20 § Äänentoistolaitteiden käyttö

Äänentoistolaitteiden jatkuvasta käytöstä yöaikaan sekä niiden käytöstä päiväaikaan melulle herkkien häiriintyvien kohteiden läheisyydessä aiheutuu erityisen häiritsevää melua. Äänentoistolaitteita käytetään usein mainos- ja muissa vastaavissa tarkoituksissa, eikä niiden käyttäminen esimerkiksi ulkotarjoilualueella ole liikkeen toiminnan kannalta välttämätöntä. Siksi pykälän 1 momentissa on rajoitettu ja osittain kielletty äänentoistolaitteiden jatkuva käyttö tiettyinä kellonaikoina ja herkästi häiriintyvien kohteiden läheisyydessä.

Ulkotarjoilualueiden naapuruston asukkaat kärsivät äänentoistolaitteiden päivittäisestä käyttämisestä tarjoilualueella varsinkin kesäisin. Äänentoistolaitteiden käyttö ajoittuu lisäksi usein ilta- ja yöaikaan. Meluavaa toimintaa harjoittavan tulee huolehtia melusta aiheutuvien ympäristöhaittojen ennaltaehkäisemisestä ja rajoittamisesta mahdollisimman vähäisiksi (aiheuttamisperiaate). Äänentoistolaitteiden suuntaamisella ja säädöillä voidaan vaikuttaa merkittävästi naapurustolle aiheutuvaan melutasoon ja melun häiritsevyyteen.

6 LUKU MUUT TOIMINNOT

21 § Jätteen hyödyntäminen maarakentamisessa

Määräyksellä säädellään hyödyntämistä, joka tulkitaan pienimuotoiseksi eli ei ammattimaiseksi tai laitospaiseksi, eikä se siksi edellytä ympäristölupaa tai ns. MARA-asetuksen (843/2017) mukaista ilmoitusta. Jättemateriaalin hyödyntäminen edellyttää selkeää hyötykäyttöä maanrakennus- tai maanparannusaineena sekä jätelain (646/2011) ehtoja, joiden mukaan hyödyntämisestä ei ennakoon arvioiden aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa. Määräyksellä hyödynnettävät jättejakeet rajataan ns. MARA-asetuksen mukaisiksi, millä varmistetaan, että jakeiden ympäristövaikutukset on selvitetty etukäteen ja arvioitu vähäisiksi.

Ympäristönsuojelulain 202 §:n perusteella ympäristönsuojelumääräykset voivat koskea valvontaa varten tarpeellisten tietojen antamista. Määräys on tarpeen, sillä MARA-asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle jäävä pienimuotoinen jätteen hyödyntäminen voi aiheuttaa roskaantumista ja maaperän ja ympäristön pilaantumisen vaaraa. Jätteiden maaperään sijoittamisen kieltäminen pohjavesi- ja ranta-alueilla on tarpeen pohjaveden ja vesistöjen pilaantumisen ehkäisemiseksi. Ilmoituksen perusteella hyödynnettävien jätteiden enimmäismäärät ovat Pirkanmaan ELY-keskuksen linjausten mukaiset. Määräyksissä sallittu jättemateriaalin enimmäispaksuus rakenteissa sekä jättemateriaalien suurimmat sallitut palakoot ovat MARA-asetuksen mukaiset.

Jättemateriaalista voi liueta ympäristölle tai terveydelle haitallisia tai vaarallisia aineita. Jättemateriaalin käyttöä on voitava valvoa ja hyödynnettäväksi aiotusta materiaalista on tarvittaessa otettava näytteet haitta-ainepitoisuuksien selvittämiseksi ennen hyödyntämistä.

Määräys ilmoituksen tekemisestä ennen hankkeeseen ryhtymistä on perusteltua, jotta kohteiden ja toiminnan valvonta on mahdollista. Määräys mahdollistaa myös YSL:n 139 §:n mukaisen valvonnan ja tiedon kulun. Viranomaisen voi myös ilmoituksen saatuaan tarvittaessa ohjeistaa hankkeeseen ryhtyvää hakemaan toiminnalle ympäristölupaa tai tekemään MARA-asetuksen mukaisen ilmoituksen valtion valvontaviranomaiselle.

22 § Maatalous pohjavesialueella

Maataloudesta syntyvien lietteiden ja virtsan sekä pesuvesien, säilörehun puristenesteiden tai muiden nestemäisten orgaanisten lannoitteiden levittäminen pohjavesialueille on tarpeen kieltää pohjaveden pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Pohjavesialueella voi olla osia, joissa pohjavesimuodostumaa suojaa riittävän tiivis ja paksu maa-aineskerros, joten ympäristönsuojeluviranomainen voi myöntää poikkeuksen levityskiellosta, mikäli maaperätutkimusten tai muiden vastaavien luotettavien selvitysten perusteella voidaan osoittaa, että siitä ei aiheudu pohjavesien pilaantumisvaaraa.

7 LUKU MUUT MÄÄRÄYKSET

23 § Siirtymäsäännös

Myös vanhojen rantavyöhykkeellä sijaitsevien jätevesijärjestelmien on täytettävä ympäristönsuojelumääräysten 5 § 4 momentin mukaiset vaatimukset, mutta järjestelmien uusimiseen annetaan siirtymäaika. Kihniöllä on rantakiinteistöjä, joilla on käymäläjätevesien käsittelemiseksi hyväksytty maaperäkäsittely tai pienpuhdistamo. Näille kiinteistöille on syytä antaa siirtymäaika uudistaa järjestelmä ympäristönsuojelumääräysten mukaiseksi siihen saakka, kunnes jätevesijärjestelmän uusiminen on ajankohtaista joko lainsäädännön tai jätevesijärjestelmän huonon kunnon vuoksi. Rantakiinteistöjen tiukat määräykset jätevesien osalta ovat tarpeen, kun vesistöt ovat yleisesti kuormittuneita.

Vanhoille pohjavesialueella sijaitseville kiinteistöille annetaan niin ikään siirtymäaika uusien jätevesijärjestelmä ympäristönsuojelumääräysten 5 § 7 mom. mukaiseksi, kun jätevesijärjestelmän uusiminen on ajankohtaista lainsäädännön tai jätevesijärjestelmän huonon kunnon vuoksi. Määräys on tarpeen pohjaveden pilaamiskiellon varmistamiseksi.

24 § Poikkeaminen ympäristönsuojelumääräyksistä

Kohtuuttomien tilanteiden välttämiseksi voi joskus olla tarpeen poiketa ympäristönsuojelumääräyksistä. Siksi ympäristönsuojeluviranomaiselle annetaan mahdollisuus käyttää yksittäistapauksessa näistä määräyksistä poikkeavaa harkintaa.

25 § Seuraamukset ympäristönsuojelumääräysten rikkomisesta

Pykälän tarkoituksena on selventää ympäristönsuojelumääräysten rikkomisen seuraamuksia viittauksella ympäristönsuojelulain vastaaviin säännöksiin.

8 LUKU VOIMAANTULOMÄÄRÄYKSET

26 § Määräysten voimaatulo

Päätös ympäristönsuojelumääräysten hyväksymisestä annetaan tiedoksi siten kuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa julkaistaan. Päätös katsotaan annetun tiedoksi, kun kuulutus on asetettu yleisesti nähtäville. Samalla kumotaan aiemmin voimassa olleet ympäristönsuojelumääräykset.